

Mariene Strategie (deel 1)

Actualisatie van huidige milieutoestand, goede milieutoestand, milieudoelen en indicatoren.

2018-2024

Juni 2018

Rijksdienst

Dit plan is als bijlage onderdeel van het Ontwerp Programma Noordzee 2022-2027

Ontwerp Mariene Strategie voor het Nederlandse deel van de Noordzee 2022-2027 (deel 3)

KRM-programma van maatregelen

Ministry of Infrastructure and Water Management

Economische analyses voor de Europese Kaderrichtlijn Mariene Strategie

Rob van der Veeren

De Europese Kaderrichtlijn Mariene Strategie

RICHTLIJN 2008/56/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

van 17 juni 2008

**tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu
(Kaderrichtlijn mariene strategie)**

[EUR-Lex - 32008L0056 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Jongere broertje/zusje van de Europese Kaderrichtlijn Water (2000)

Doel:

Het mariene milieu beschermen en in stand houden, verslechtering voorkomen of, waar uitvoerbaar, mariene ecosystemen in de gebieden waar deze schade hebben geleden herstellen

Mariene Strategie: 3 delen met cyclisch verloop

- Deel 1: Initiële Beoordeling: Beschrijving huidige situatie en doelen
- Deel 2: Monitoringsprogramma
- Deel 3: Programma van maatregelen

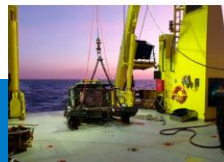

Deel 3
2016, 2022,
2028

Deel 1
2012, 2018,
2024

Deel 2
2014, 2020,
2026

Mariene Strategie (deel 2)
Actualisatie van het KRM-monitoringsprogramma 2000-2005
sept 2009

Belangrijke elementen

- Ecosysteemgerichte benadering op beheer van menselijke activiteiten
- om te zorgen dat collectieve belasting binnen grenzen blijft die verenigbaar zijn met bereiken van goede milieutoestand
- en dat het mariene ecosysteem door mens veroorzaakte veranderingen op kan vangen,
- en bovendien het duurzame gebruik van mariene goederen en diensten door de huidige en toekomstige generaties mogelijk worden gemaakt.

Dus het gaat om **duurzaam beheer** van de Noordzee

(het wordt geen aquarium)

Maar wat is duurzaam?

- Afweging tussen belang van beschermen van mariene milieu en **economische** belangen
  - > Rol voor economische analyses
- Economische analyses worden genoemd in:
  - Art 8.1.c: De lidstaten voeren voor elke mariene regio of subregio een **initiële beoordeling** van hun mariene wateren uit, rekening houdend met eventueel beschikbare gegevens en die het volgende omvat:... een economische en sociale analyse van het gebruik van die wateren en de aan de aantasting van het mariene milieu verbonden kosten
  - Art 13.3: Wanneer de lidstaten het **programma van maatregelen** (...), besteden zij de nodige aandacht aan duurzame ontwikkeling en in het bijzonder aan de sociale en economische gevolgen van de overwogen maatregelen. (...)

Hoe?

- Economische en sociale analyse = sociaaleconomische analyse
- Economische beschrijving van het gebruik van mariene milieu:
  - Ecosystem services approach
  - Marine water accounts approach
- Analyse van de aan de aantasting van het mariene milieu verbonden kosten
  - Ecosystem services approach
  - Thematic Approach
  - Cost-based Approach
- 'Business As Usual' Scenarios

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL
ENVIRONMENT

Working Group on Economic and Social Assessment

*ECONOMIC AND SOCIAL ANALYSIS FOR
THE INITIAL ASSESSMENT FOR THE
MARINE STRATEGY FRAMEWORK
DIRECTIVE: A GUIDANCE DOCUMENT*

A NON-LEGALLY BINDING DOCUMENT

21 December 2010

<https://circabc.europa.eu/sd/a/bdcafa98-1ede-4306-997e-ec2d991dcb6f/2.3b-%20ESA%20Guidance.doc>

Sector	Indicator	2010	2015	2017	2021	2030	2050
					% t.o.v. 2017		
Scheepvaart	Werkgelegenheid	9,1	9,5	9,2	0	7-13	20-33
	Productiewaarde	5035	6001	6059	3-5	1-16	21-40
	Toegevoegde waarde	1281	1907	1687	0-5	10	15-35
Visserij	Werkgelegenheid	0,7	0,8	0,7	0	-20	-60
	Productiewaarde	142	153	132	-7 -13	-20 -27	-60 -73
	Toegevoegde waarde	78	89	95	-10	-20 -30	-60 -80
Olie- en gaswinning	Werkgelegenheid	3	4	2,9	-8	-24	-100
	Productiewaarde	5597	5013	3144	-8	-24	-100
	Toegevoegde waarde	4686	3405	2071	-8	-24	-100
Windenergie	Werkgelegenheid	0,04	0,06	0,14	200 - 400	-400 - 1400	-1100 - 5900
	Productiewaarde	90	116	356	-159 - 288	-197 - 384	-531 - 3063
	Toegevoegde waarde	35	46	149	106 - 213	31 - 338	-13 - 350
Zandwinning	Werkgelegenheid	0,3	0,3	0,4	0 - 33	33 - 67	67 - 167
	Productiewaarde	145,6	135,9	208,3	0 - 16	11 - 53	32 - 142
	Toegevoegde waarde	63,8	48,5	79,1	0	0 - 40	20 - 120
Totaal op zee	Werkgelegenheid	13,14	14,66	13,34			
	Productiewaarde	11009,6	12018,9	9899,3			
	Toegevoegde waarde	6143,8	5495,5	4081,1			
Zeehavens	Werkgelegenheid	128	127	128			
	Productiewaarde	71137	72971	76122			
	Toegevoegde waarde	14996	18065	19068			
Kustzone	Werkgelegenheid	37	39	42			
	Productiewaarde	3210	3660	4080			
	Toegevoegde waarde	1695	1940	2188			
Totaal op land	Werkgelegenheid	165	166	170			
	Productiewaarde	74347	76631	80202			
	Toegevoegde waarde	16691	20005	21256			

CBS

Scenario analyses

Maar vooral ook verhaal er omheen:

- Ontwikkelingen in het verleden en
- scenario's voor de toekomst

Analyse van de aan de aantasting van het mariene milieu verbonden kosten

Cost based approach: Kosten maatregelen die we nu al treffen om mariene milieu te beschermen -> revealed preference; reliëf aan kosten

Tabel 4 Inschatting van de totale minimale jaarlijkse kosten (in 2015) om aantasting van het mariene milieu in het Nederlandse deel van de Noordzee te voorkomen [24]

Type activiteit	Jaarlijkse kosten, x € mln.
Het fysiek herstructureren van rivieren, kustlijnen of zeebodems	62-64
De extractie van niet-levende hulpbronnen	7,4
Energieproductie	65,4-176,6
De extractie van levende hulpbronnen	29,1-32
Het kweken van levende hulpbronnen	9,1-58,8
Transport	56,2-63
Stedelijke en industriële activiteiten	175-1131
Toerisme en vrije tijd	4,4-6
Veiligheid en defensie	0,3
Rijksoverheid	35
Overige activiteiten en maatregelen	8,9-9,8
Totale kostenschatting	>453-1584

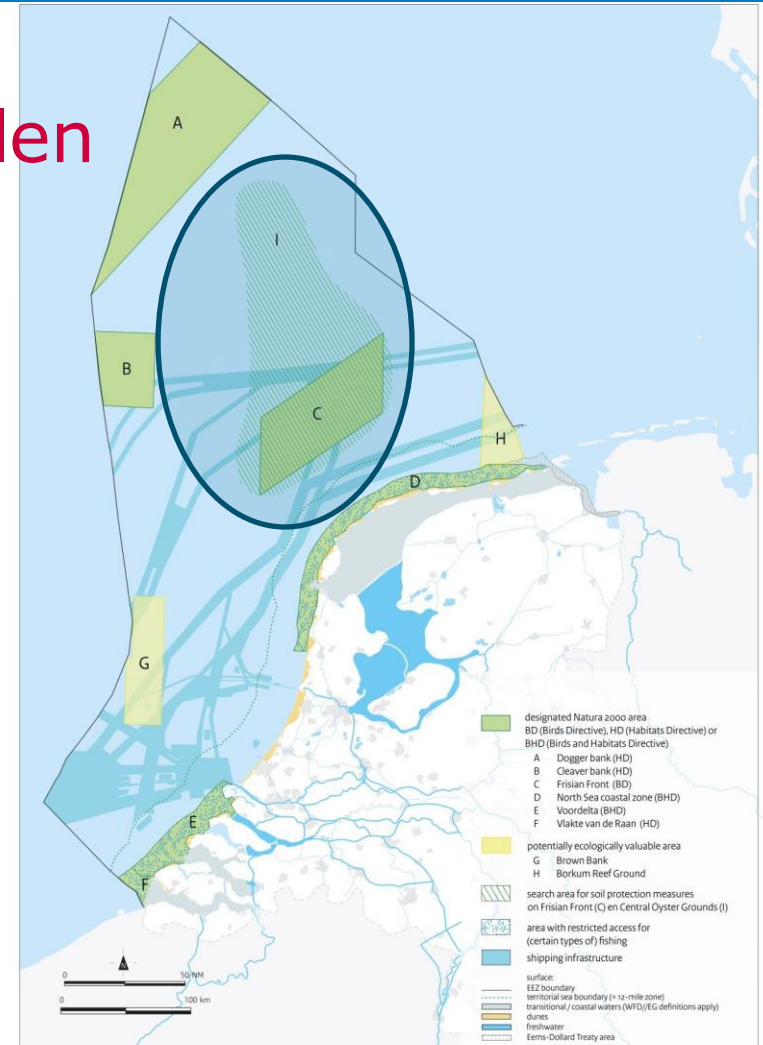
https://www.noordzeeloket.nl/publish/pages/198061/mariene_strategie_deel_1_actualisatie_2018_v2.pdf

MKBA aanvullende maatregelen

- In vorige programma van maatregelen veel maatregelen op het terrein van beperken zwerfvuil op zee en bodembescherming Friese Front/Centrale Oestergronden (= sluiting voor bodemberoerende visserij)
- <https://www.noordzeeloket.nl/beleid/europese/achtergrond/bodembescherming/>

MKBA voor aanvullende maatregelen

- Dit keer focus op onderwatergeluid:
  - Onderzoek naar een geluidsbudget als maatregel om onderwatergeluid van seismisch onderzoek te beperken
- Komende jaren nog veel olie/gaswinning (kleine veldenbeleid) dus ook veel seismiek?
- Hoe beperken we de milieuschade?
- https://puc.overheid.nl/rijkswaterstaat/doc/PUC_640206_31/1/

REPORT Noise budget for Seismic Activities in the Dutch North Sea

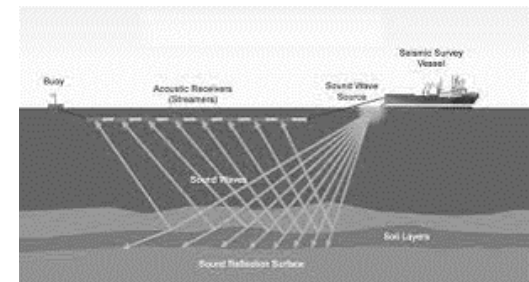
A cost-benefit analysis

Client: Rijkswaterstaat

Reference: BHW024WATR2103162009

Status: Final/D5

Date: 16 March 2021

Update Initiële Beoordeling (Deel 1)

- Update van:
  - Economische beschrijving gebruik mariene milieu (CBS)
  - Scenario studie (Ecorys)
  - Analyse van de aan de aantasting van het mariene milieu verbonden kosten (WEcR)
- Nieuwe toevoegingen:
  - Sociale analyse: Enquête wat vinden burgers van Noordzee?
  - Sociale analyse: Beschrijving stakeholder proces
  - Natuurlijk kapitaalrekeningen
- Hoofdstuk moet ik voor de zomer afronden, dus...

Vragen?

Rob.vander.veeren@rws.nl